

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการศึกษา

ข้อค้นพบที่ได้รับจากการศึกษาสถานะบุคคลตามกฎหมายไทยของวิสาหกิจข้ามชาติที่มีทุนต่างด้าวเข้มข้น : กรณีศึกษาบริษัท แอลจี อีเลคทรอนิกส์ (ประเทศไทย) จำกัด หรือแอลจีไทย พบว่าตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคลนั้น ถือว่าแอลจีไทยเป็นนิติบุคคลไทยและมีสัญชาติไทยในสถานการณ์ทั่วไป อันเนื่องมาจากจดทะเบียนก่อตั้งในประเทศไทย แต่แอลจีไทยแทบจะไม่มีโอกาสใช้สัญชาติไทยในสถานการณ์ทั่วไปได้เลย ด้วยเหตุที่สถานะบุคคลของแอลจีไทยมีการขัดกันของสัญชาตินั้นเอง โปรดตระหนักว่าปัญหาสถานะบุคคลนั้น สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในกฎหมายเอกชนและกฎหมายมหาชน และในปัญหาทั้งสองนี้สัญชาติของแอลจีไทยก็อาจจะถูกนำมาเป็นเงื่อนไขในการวิเคราะห์ปัญหาการเริ่มต้นสถานะบุคคลของแอลจีไทยได้

โดยการเริ่มต้นสถานะบุคคลของแอลจีไทยภายใต้กฎหมายเอกชนนั้นไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาภายใต้กฎหมายขัดกันในระบบกฎหมายแบบ Civil Law หรือ Common Law ก็จะได้รับผลเช่นเดียวกัน กล่าวคือ การเริ่มต้นสถานะบุคคลของแอลจีไทยจะเป็นไปตามกฎหมายเกาหลี เพราะแอลจีไทยมีสัญชาติเกาหลีและมีภูมิลำเนาอยู่ที่เกาหลี นอกจากนี้ความสามารถและการสิ้นสุดสถานะบุคคลก็ไปเป็นไปตามกฎหมายเกาหลีด้วย

แต่สำหรับการสิ้นสุดสถานะบุคคลโดยการเลิกกิจการโดยความสมัครใจนั้นสามารถทำในประเทศไทยได้แต่ต้องใช้กฎหมายเกาหลีตามหลักกฎหมายขัดกัน แต่หากมีการเลิกกิจการในประเทศไทยโดยใช้กฎหมายไทยนั้น ย่อมเป็นการกระทำที่ไม่ชอบตามกฎหมายระหว่างประเทศและส่งผลให้นิติสัมพันธ์นี้ไม่สามารถกล่าวอ้างในต่างประเทศได้

และในการสิ้นสุดสถานะบุคคลโดยการเลิกกิจการโดยคำสั่งศาลนั้นสามารถร้องขอต่อศาลไทยได้เฉพาะในกรณีที่การเลิกกิจการเป็นไปตามคำสั่งของศาลเกาหลี และผู้มีส่วนได้เสียนำเอาคำพิพากษาของศาลเกาหลีมาขอให้ศาลไทยสั่งให้เลิกกิจการของแอลจีไทยในประเทศไทย เพราะแอลจีไทยมีทรัพย์สินอยู่ในประเทศไทย ในการรับคดีของศาลไทยย่อมจะเป็นไปตามกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งของไทยเพราะเป็นกฎหมายของรัฐเจ้าของศาล และเป็นนิติสัมพันธ์ตามกฎหมายมหาชน จึงไม่อาจใช้กฎหมายขัดกันได้ ซึ่งเมื่อพิจารณาประมวลกฎหมายวิธี

พิจารณาความแฟ่งแล้วพบว่าศาลไทยสามารถรับคำร้องดังกล่าวนี้โดยอาศัยบทบัญญัติในมาตรา 4 ฉ แต่ถ้ากรณีเป็นคำฟ้องจะตกอยู่ภายใต้มาตรา 4 (1) และมาตรา 4 ตรี วรรคสอง และเมื่อศาลไทยรับคำร้องหรือคำฟ้องแล้วแต่กรณี หากศาลไทยจะต้องพิจารณาคำร้องสิ้นสุดสถานะบุคคลของแอลจีไทย ศาลไทยก็ต้องนำเอากฎหมายขัดกันของไทยมาใช้เพื่อเลือกกฎหมายที่จะนำมาพิจารณาคำร้องสิ้นสุดสถานะบุคคลของแอลจีไทย จึงต้องใช้บทบัญญัติของมาตรา 3 ประกอบกับ มาตรา 7 ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พ.ศ. 2481 และมาตราทั้งสองก็จะส่งต่อให้ใช้กฎหมายของเกาหลีเช่นกัน ดังนั้น การสิ้นสุดสถานะบุคคลของแอลจีไทย ไม่ว่าจะดำเนินการในศาลไทย หรือศาลเกาหลี ก็จะต้องใช้กฎหมายเกาหลี

สำหรับสถานะบุคคลของแอลจีไทยตามกฎหมายมหาชนจะมีได้สองสถานการณ์เช่นกัน กล่าวคือ สถานการณ์ทั่วไปและสถานการณ์พิเศษ โดยในสถานการณ์ทั่วไปนั้น จะนำไปตามหลักทั่วไปภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล ซึ่งจะเป็นการเอาสัญชาติเป็นตัวกำหนดสถานะบุคคล แต่สถานะบุคคลตามกฎหมายมหาชนในสถานการณ์พิเศษนี้จะให้ความสำคัญกับอำนาจการควบคุมจัดการของนิติบุคคลเป็นหลัก โดยพิจารณาจากสัญชาติของผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่

ในประเด็นสิทธิในการเข้าสู่ตลาด (Market Access) ของคนต่างด้าว นั้น เป็นนิติสัมพันธ์ตามกฎหมายมหาชน จึงตกอยู่ภายใต้กฎหมายมหาชนของรัฐคู่กรณี และเมื่อแอลจีไทยจะเข้าสู่ตลาด (Market Access) ในประเทศไทย นิติสัมพันธ์ระหว่างแอลจีไทยกับประเทศไทยจึงตกอยู่ภายใต้กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องนั้น ๆ เว้นแต่จะมีสนธิสัญญากำหนดไว้เป็นอย่างอื่น โดยข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาสิทธิการประกอบธุรกิจของแอลจีไทยในประเทศไทยทำให้ทราบว่าสิทธิในการประกอบธุรกิจของแอลจีไทยนั้นจะตกอยู่ภายใต้บทบัญญัติของมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติประกอบธุรกิจคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 และแอลจีไทยก็ไม่สามารถบริโภคสิทธิประโยชน์จากสนธิสัญญาที่ประเทศไทยเป็นภาคีหรือสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีความผูกพันตามพันธกรณีฉบับใดในประเทศไทยได้เลย ด้วยเหตุที่สนธิสัญญาทุกฉบับถือว่าแอลจีไทยมีสถานะเป็นนิติบุคคลไทยจากการก่อตั้งนิติบุคคลตามกฎหมายไทยนั่นเอง

และในกรณีที่แอลจีไทยจะนำเอาประเภทธุรกิจอื่นมาประกอบธุรกิจในประเทศไทยตามคำสั่งของบริษัทแม่ นั่น แอลจีไทยก็จำเป็นต้องได้รับสิทธิตามมาตรา 12 นี้เช่นกัน เพราะเป็นช่องทางที่แอลจีไทยจะได้รับประโยชน์สูงสุด และในการจัดการทรัพย์สินของแอลจีไทยในประเทศไทยจะตกอยู่ภายใต้ความคุ้มครองตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ. 2522 ทำให้รัฐบาลไทยไม่อาจเข้ามาจัดการทรัพย์สินของแอลจีไทยได้

สำหรับการศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นพบว่าแอลจีไทยมีความรับผิดชอบต่อรัฐและเอกชนภายใต้กฎหมายเช่นกัน แต่ความรับผิดชอบต่อเอกชนนั้นแอลจีไทยก็มีความพยายามที่จะนำเอาหลักความรับผิดชอบต่อสังคมมาใช้ด้วยวิธีการกำหนดในข้อสัญญาที่ทำกับผู้รับจ้างหรือผู้รับเหมาหรือคู่ค้าหรือลูกค้าแล้วแต่กรณี รวมถึงการกำหนดในสัญญาที่เป็นรูปแบบของใบรับประกันสินค้า และการกำหนดไว้ในนโยบายภายในของบริษัทอีกด้วย

โดยความรับผิดชอบต่อสังคมของแอลจีไทยนี้ย่อมเป็นไปตามภายใต้หลักกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล ซึ่งจะพบว่ากรณีที่แอลจีไทยจะมีความรับผิดชอบต่อรัฐไทยก็ย่อมเป็นไปตามกฎหมายมหาชนของไทยเพราะเป็นรัฐที่รับการลงทุน ในขณะที่ความรับผิดชอบต่อเอกชนย่อมเป็นไปตามหลักกฎหมายขัดกัน ซึ่งเอกชนในที่นี้จะหมายถึงลูกค้าของแอลจีไทยซึ่งอาจจะไม่อยู่ในประเทศไทย รวมตลอดถึงบุคคลภายนอกที่ได้รับผลกระทบจากแอลจีไทยทั้งหมด แต่ความรับผิดชอบต่อสัญญาก็ย่อมเป็นไปตามเงื่อนไขของสัญญา แต่ในส่วนของละเมิดนั้นก็ย่อมเป็นไปตามกฎหมายละเมิดที่ถูกชี้โดยกฎหมายขัดกัน และพึงสังเกตว่าความรับผิดตามสัญญาและละเมิดนี้จะผูกพันไปถึงบริษัทแม่ด้วย ทั้งนี้ จะเป็นไปตามหลักการไม่คำนึงถึงความเป็นนิติบุคคล (Piercing the Corporate Veil)

เมื่อพิจารณาถึงสิทธิในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมของแอลจีไทยพบว่าแอลจีไทยสามารถเข้าสู่กระบวนการทางศาลได้ทั้งศาลไทยและศาลเกาหลี แต่เมื่อแอลจีไทยมีการร้องขอนำคดีเข้าสู่ศาลของประเทศใด กฎหมายวิธีพิจารณาความที่ศาลจะต้องใช้ก็คือกฎหมายวิธีพิจารณาความของประเทศนั้น และแนวทางการเลือกใช้กฎหมายของศาลจะเป็นไปตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีบุคคล

และการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอนุญาโตตุลาการนั้นแอลจีไทยก็สามารถเลือกใช้สถาบันอนุญาโตตุลาการสถาบันใดก็ได้ในการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้น ซึ่งการร้องขอนำข้อพิพาทเข้าสู่สถาบันอนุญาโตตุลาการใดก็ต้องเป็นไปตามข้อบังคับของสถาบันอนุญาโตตุลาการนั้น ๆ และแนวทางการเลือกใช้กฎหมายของคณะอนุญาโตตุลาการนั้นจะเป็นไปตามเจตนาของคู่สัญญาเป็นหลัก แต่เนื่องจากการใช้อนุญาโตตุลาการระงับข้อพิพาทนั้นมีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าการระงับข้อพิพาทโดยศาล ทำให้การใช้อนุญาโตตุลาการจึงเป็นเพียงทางเลือกเสริมของภาคธุรกิจเท่านั้น

นอกจากนี้สิทธิในการบังคับคดีระหว่างประเทศพบว่าการขอรับรองคำพิพากษาในประเทศที่เป็นภาคีในอนุสัญญาเกี่ยวกับการรับรองคำพิพากษาฉบับใดก็จะเป็นไปตามบทบัญญัติของอนุสัญญาฉบับนั้น และหากการขอรับรองคำพิพากษาในประเทศที่ไม่ได้เป็นภาคีในอนุสัญญา

ก็จะเป็นไปตามกฎหมายภายในของประเทศนั้น หรือหลักต่างตอบแทน แต่ในบางกรณีก็จะมี การฟ้องเป็นคดีใหม่โดยอ้างคำพิพากษาของศาลต่างประเทศนั้น

สำหรับประเด็นที่ว่าบริษัท แอลจี อีเลคทรอนิคส์ อิงค์ ในฐานะบริษัทแม่หรือผู้ถือหุ้น รายใหญ่ของแอลจีไทยจะต้องร่วมรับผิดชอบและถูกบังคับคดีด้วยหรือไม่นั้นทราบว่าบริษัท แอลจี อีเลคทรอนิคส์ อิงค์ สามารถถูกฟ้องให้ร่วมรับผิดชอบและถูกบังคับคดีได้ ตามหลักการไม่คำนึงถึง ความเป็นนิติบุคคล (Piercing the Corporate Veil)

6.2 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อวงการนิติศาสตร์ไทย

(1) เนื่องจากวงการนิติศาสตร์ไทยยังคงขาดความรู้และความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับการ เริ่มต้นสถานะบุคคลของวิสาหกิจข้ามชาติจึงทำให้การกำหนดสถานะบุคคล ความสามารถ และการสิ้นสุดสถานะบุคคลของวิสาหกิจข้ามชาตินั้นเกิดความผิดพลาด จึงถึงเวลาที่วงการ นิติศาสตร์ไทยจะต้องทำความเข้าใจในเรื่องนี้ให้ชัดเจน เพื่อที่จะสามารถใช้กฎหมายที่มีผลต่อคดี ของเอกชนที่มีลักษณะระหว่างประเทศได้อย่างถูกต้อง

(2) เนื่องจากกฎหมายภายในของไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันก็ยังไม่เพียงพอที่จะควบคุมให้ ภาคธุรกิจในประเทศไทยมีความตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเท่าที่ควร จึงถึงเวลาที่จำเป็นต้องใช้ วิธีการทางนิติศาสตร์ในการบัญญัติกฎหมายออกมาบังคับให้ภาคธุรกิจมีความรับผิดชอบต่อสังคม ที่มากขึ้น ซึ่งการบัญญัติกฎหมายดังกล่าวนั้นอาจจะเป็นกฎหมายในระดับของหน่วยงานปกครองที่ เกี่ยวข้อง หรือบัญญัติกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ

ข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลไทย

1) เนื่องจากความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจโดยการใช้วิธีการทางนิติศาสตร์ อย่างเดียวก็น่าจะไม่เพียงพอ รัฐบาลไทยจึงควรที่จะกำหนดนโยบายให้ชัดเจนเพื่อที่จะกระตุ้น หรือ รณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทต่าง ๆ ให้มากขึ้น ซึ่งการ ดำเนินการเช่นนี้จะส่งผลดีต่อประเทศไทยในระยะยาว เนื่องจากภาคธุรกิจจะถูกตรวจสอบโดยคน ในสังคมไปโดยปริยาย

2) เนื่องจากประเทศไทยยังขาดความร่วมมือระหว่างประเทศในการรับรองคำพิพากษา จึงอาจทำให้ประสบปัญหากรณีที่จะมีการนำเอาคำพิพากษาของศาลไทยไปบังคับใช้ในศาล ต่างประเทศ เนื่องจากการรับรองคำพิพากษาของศาลไทยในศาลต่างประเทศนั้นไม่สามารถที่จะ

ทำได้ง่ายขึ้น หากปราศจากความตกลงระหว่างประเทศ รัฐบาลไทยจึงควรเข้าเป็นภาคีในอนุสัญญาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการรับรองคำพิพากษาที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน เพื่อประโยชน์กับประเทศไทยเองโดยเฉพาะการบังคับคดีในกรณีที่มีสมาชิกข้ามชาติหรือคนต่างด้าวได้ก่อให้เกิดความเสียหายในประเทศไทยแล้วย้ายไปอยู่ในประเทศอื่นเป็นต้น

ข้อเสนอแนะต่อบริษัท แอลจี อีเลคทรอนิคส์ (ประเทศไทย) จำกัด

1) เพื่อประโยชน์สูงสุดในการเข้าสู่ตลาด (Market Access) ในประเทศไทย แอลจีไทยควรอาศัยบทบัญญัติในมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 ในการประกอบธุรกิจประเภทอื่นตามคำสั่งของบริษัท แอลจี อีเลคทรอนิคส์ อิงค์ ที่เป็นบริษัทแม่

2) บริษัทแม่ของแอลจีไทย อาจต้องร่วมรับผิดชอบกับแอลจีไทย ทั้งในด้านนิติกรรมสัญญาละเมิด และแรงงานได้ หากแอลจีไทยได้ใช้ความเป็นนิติบุคคลไปในทางที่มีชอบด้วยกฎหมาย แต่แอลจีไทยสามารถป้องกันไม่ให้อัลจีไทยต้องรับผิดชอบร่วมกับแอลจีไทยได้ โดยไม่กระทำการใด ๆ ที่ถือว่าเป็นการกระทำตามหลักการไม่คำนึงถึงความเป็นนิติบุคคลของบริษัท (Piercing the Corporate Veil)

3) แอลจีไทยสามารถเลือกเสนอข้อพิพาทต่อศาลใด ๆ ที่แอลจีไทยเห็นว่าเป็นประโยชน์กับแอลจีไทยได้ ทั้งประโยชน์ในส่วนของการเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของศาล หรือประโยชน์เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณา หรือประโยชน์เกี่ยวกับการบังคับตามคำพิพากษาของศาลนั้น ๆ รวมถึงประโยชน์ต่อการบังคับเอากับทรัพย์สินของลูกหนี้ในประเทศ และต่างประเทศเป็นต้น

4) แอลจีไทยมีสิทธิในการเสนอข้อพิพาทให้กับอนุญาโตตุลาการทุกสถาบันพิจารณาข้อพิพาทได้ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ หรือสถาบันอนุญาโตตุลาการของไทย นอกจากนั้นแอลจีไทยยังสามารถที่จะเลือกใช้สถาบันอนุญาโตตุลาการใด ๆ ก็ตามที่มีข้อบังคับที่เอื้อประโยชน์ต่อแอลจีไทยมากที่สุด ทั้งประโยชน์ในแง่ของความสะดวกในการระงับข้อพิพาท หรือค่าใช้จ่ายในการระงับข้อพิพาท หรือการบังคับตามคำชี้ขาดของคณะอนุญาโตตุลาการ

5) สำหรับการบังคับคดีในศาลต่างประเทศนั้น แอลจีไทยพึงให้ความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากการบังคับคดีในประเทศที่ไม่ได้เป็นภาคีในอนุสัญญาเกี่ยวกับการรับรองคำพิพากษาฉบับใดเลย ประเทศนั้นจะรับรองคำพิพากษาให้หรือไม่ก็ได้ขึ้นอยู่กับกฎหมายภายใน หรือตามหลักการต่างตอบแทน ดังนั้น การรับรองคำพิพากษาในศาลต่างประเทศจึงไม่อาจทำได้ง่ายขึ้นซึ่งประเด็นนี้ถือว่าเป็นอีกหนึ่งความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับแอลจีไทยได้ในอนาคต

6) ข้อเสนอแนะที่ผู้เขียนมีต่อแอลจีไทยในประการสุดท้ายก็คือ ผู้เขียนหวังที่จะเห็นแอลจีไทยนำเอาผลกำไรที่ได้รับจากการประกอบธุรกิจในประเทศไทย กลับมาตอบแทนแก่สังคมไทยใน

ระดับที่มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งการตอบแทนที่แอลจีไทยจะสามารถทำได้ง่ายที่สุดก็คือ การปฏิบัติตามกฎหมายภายในทุกฉบับที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด และให้ตระหนักเสมอว่าการ ดำเนินธุรกิจไม่ควรที่จะคำนึงถึงแต่ผลกำไรแต่เพียงอย่างเดียว โดยละเลยความรับผิดชอบต่อสังคม เพราะเมื่อสังคมประสบปัญหาที่ย่อมที่จะส่งผลกระทบต่อกลับมายังธุรกิจของแอลจีไทยได้เช่นกัน